

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADRESUL
BLAJ — JUDEȚUL

MANUSCRISELE
— INAPOIAZĂ

Foaie

Biblioteca Universității

Unirea

itică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 70 Lei
Pe 6 luni . . . 35 Lei
Pe 3 luni . . . 18 Lei

Numărul 1.50 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond.
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Cooperativa Blajului

de preotul Aurel Gligor.

Intr'un număr din „Unirea” prin o mică rubrică se anunțase adunarea de constituire a unei cooperative în Blaj. Eram dornic să se continue mica rubrică, dând o dare de seamă amănunțită despre scopul ce se urmărește, specia ei, mijloacele, proporțiile, în fine, că intenționează să se deschidă ca o singură unitate de cooperativă, ori doar cu pretenția de a crea și diferite sucursale.

Fără să cunosc aceste amănunte, mâncând din formula că: Cooperativa este aplicarea practică a principiului de solidaritate socială, urmărind binele fiecăruia, în acelaș pas, îndeplinește și binele general. Mai mult, fiind sigur că programul cuprinde îmbunătățirea și ridicarea nivelului economic național, deodată cu educația morală și culturală a membrilor, salut cu multă căldură începutul cooperativei la Blaj.

Știind, că acolo, toate chestiunile naționale se îmbrățișează cu căldură și idealism devotat, la mișcarea aceasta trebuie să se observe și respecteze, mai presus de acest suflet al Blajului, esența și practicisul, pe cari reclamă interesul general vital al membrilor. Și aceasta se poate ajunge numai atunci, dacă se începe cu conducători pricepuți, vânzători cinștiți, capital propriu suficient și o activitate de desfășurare permanentă. Altfel, pe lângă tot idealismul, dată fiind centralizarea cooperativei, mișcarea și fructificarea ar merge greoi și mai ales în situația de azi, cu greutatea de comunicație — învârtire — etc., ușor s'ar produce încercări și șovăiri în conducători și foarte ușor neîncredere la membrii.

Rentabilitatea cooperativei la Blaj se poate lua din foarte multe circumstanțe: Orașul ca focal de știință cu multele institute, funcționari, meseriași, piața de învârtire și mai ales provincia abundentă în cereale, vinuri etc., încât sub acest respect, nu încap discuție. Ce se poate discuta este numai conștiința și cunoașterea acestei organizații la poporul românesc din jurul Blajului. Presupunem, că cooperativa va fi „cooperativa de aprovizionare și desfășurare în comun”, care conform împrejurărilor locale mai mult se impune dela sine. Ca un început, de fapt ar fi suficient chiar și numai atari articli, pentru a putea face învârtire destul de norocoasă. Mai este favorizația poziției geografice, situată de 2 părți între ținuturi puțin fructifere: Munții Apuseni cu Bihorul și Săcuimea. În acestea s'ar putea face o plasare însemnată de cereale, și cooperativele din aceste ținuturi nu și-ar mai prăda delegați peste delegați prin Oltenia, Muntenia și chiar Basarabia. Vrând-nevrând, având apropierea, ar fi avizate să recurgă la cooperativa Blajului. În cazul acesta s'ar impune să-și aibă detașamente și stabilimente cu magazii

proprii, în rândul prim la gara din loc, pe urmă în diferite sate, ca să poată servi prompt și cu stoc satisfăcător, având bineînțeles pentru aceasta delegați de toată încrederea.

Eu doresc să ating chestiunea și sub alt respect. Ridicarea prestigiului acestui oraș de falnică lumină națională, unde prin formarea unei cooperative puternice s'ar putea completa mai ușor multele lipsuri: naționalizarea completă și generală a economiei, industriei și comerțului din piața și jurul Blajului; formarea unei tovarășii economice, a unei lăptării cu îngrășetoare de porci, care la o atare cooperativă ar fi nespuse de potrivită. La aceștia apoi și o secție de stupărit, care fiind în legătură cu îngrășetoarea și lăptăria, n'ar putea da o fabrică de lumini și săpun!? În continuare, ridicarea unei școli de industrie casnică (profesională) cu confecționarea și de ornate bisericesti. Instituirea unei băi cu vane și abur, având și o secție de băi medicale pentru trebuința institutelor. Dacă s'ar putea crede într'o înflorire și prosperare pentru mișcarea aceasta nu s'ar putea oare delătura și întunerecul prin ridicarea unei uzine electrice, care deasemenea se impune!?

Pentru ajungerea și izbândirea atâtor trebuințe și lipsuri, se impune fără îndoială o muncă vastă și comună. Iar pentru a se putea face o mișcare generală (și numai așa o aflu eu potrivită) cred, că va trebui să contribuie și provincia cu elementele conducătoare. În cazul acesta să se conchieme la o consfătuire fruntașii și comercianții români de prin diferitele sate, ca să se organizeze și pe acolo unități — sucursale de cooperative. În Blaj însă, cu timpul, o federală bine condusă, cu un capital mai însemnat, pentruca la operații mai mari să nu fie avizată la conturi-curente pe la Centrala cooperativă, ori la bănci, și să fie capabilă a acoperi și diferite lipsuri profesionale pentru clerul arhidiecezan. La un astfel de program, cred că s'ar asocia și alte cooperative din ținuturi diferite, și chiar și clerul.

Acestea le scriu ca unul ce mă ocup cu chestiunea cooperativei, neavând pretenția de a învăța pe cineva, ci singur din dorul de a vedea înghițată la Blaj o cooperativă model pentru prestigiul centrului și al nostru. Doresc, ca începutul acesta plin de idealism, să fie încununat de o activitate rodnică.

Intr'un cîas cu noroc!

Mentalitate „neunită”. Ii zicem așa, nu pentru a supăra pe frații dela Sibiu, cari țin să fie numiți „ortodocși”, ci singur pentru motivul, că fiind vorba de o nouă operă desbinătoare a faimosului protopop Borzea dela Făgăraș am găsit că cuvântul de „neunit” se potrivește aici de minune. Nomen est omen!

Dar să vedeți ce-a făcut acest domn, care pe lângă alte atribuții onorifice mai are și pe cea de senator al parlamentului românesc.

În ședința din 27 Dec. 1922 a Senatului, pâr. Borzea a ținut să ia cuvântul pentru a

comunica Dlui ministru Constantinescu „nevoile locuitorilor din comunele țării Oltului și a Făgărașului”. După multe alte nevoi, cu „tauri, bivoli, armăsari și alte vite de prăsilă” avute odată pe vremile bune, dar cari azi nu mai sunt, pâr. Borzea ajunge în sfârșit — se spune în chip logic pentru dsa — la *nevoia confesională*. Ci-că, cei 75% de Români ortodoxi din părțile acelea „cer restituirea bisericilor, care le-au fost răpite de către Habsburgii papistași, împreună cu pământul pe care îl aveau acele biserici”. Făcându-se apoi, a nu ști, că soarta parohiilor noastre din acele părți este perfect aceeași, dacă nu mai rea, ca și a parohiilor ortodoxe, și însinuând chiar că ale noastre ar avea o situație mult mai bună, se tânguie asupra neajunsurilor parohiilor sale, cerând sprijinul guvernului. Și capul său „neunit” solicită acest sprijin în sensul, că, cu privilegiul improprietării, *bisericii unite să nu i-se deie nimic*, ci tot pământul disponibil să fie cedat bisericii ortodoxe, nu cum s'a făcut bunăoară la Porumbacul de sus, unde biserica unită a primit 5 jughere și biserica ortodoxă — horribile dictu! — tot numai 5 jughere. Și asta „pentruca să dispară vrajba dintre frați”. Nu se poate apoi răbda să nu pilduiască cu *legăturile pe cari uniții le-ar avea cu Ungurii (!)*, încheind ritos, că desbinarea confesională din satele noastre trebuie stărpită cu orice mijloace, fiindcă — să vedeți numai! — „unde este desbinare în comună română, lipsește progresul”.

S'ar părea de necrezut, dar este adevărul curat. Oricine dorește, poate citi aceste neghibii adânc compromițătoare în numărul din 30 Decembrie al „Monitorului Oficial” pag. 111—2. Firește, ministrul nu i-a dat dreptate și l-a cam rușinat, de așa, încât un altul ar fi intrat în pământ. Protopopul ortodox al Făgărașului a primit însă „cu plăcere deslușirile date de d. ministru” și de aceea am ținut să relevăm și noi *meritele* ce și-a câștigat cu aceasta comunicație.

Pentru ce să nu-i fi făcut și noi această mică „plăcere”?

Cursurile pastorale de la Sibiu.

Drept întregire la cece am scris într'un număr trecut referitor la cursurile pastorale ce se vor ținea în curând de nou la Sibiu, ni-se trimit următoarele șire deosebit de importante:

„În comuna noastră suntem 3 preoți și 4 învățători. Acum e anul într'o consfătuire ne-am înțeles cu toții ca peste iarnă să ținem prelegeri la poporul din comună. Am început. Primul a ținut prelegere preotul gr. oriental: despre buna înțelegere și conlucrare împreună pentru ridicarea și înaintarea poporului. Al doilea am ținut eu prelegere despre alcoolism. A mai ținut unul dintre învățători, apoi preotul gr. oriental a plecat la curs.

Când a venit înapoi, procopsit dela școala mitropolitului Bălan, la prima întâlnire mi-a făcut oferta să trec la gr. or. căci va împărți

satul cu mine în două, și fiind el mai bătrân, îi voi urma eu. Dacă i-am spus categoric că așa ceva nu se poate, s'a început iadul în comună! Ne-am divizat în 3-4 părți, s'au început certele, batjocura în contra uniților, și s'a gătat cu prelegerile populare. S'a interzis ca un unit să mai pună piciorul în biserica lui. (Erau totuși ocazii, cununii etc. când erau rude de aproape și li provoca să iasă afară din biserică). A început lupta cea mai mărunțică în contra noastră, sumuțând și amenințând cu blăstăm pe toți gr. or. lui, cari ar mai cuteza a face comuniune cu un unit. Am ajuns aproape la cuțite, cum zice românul. Au fost și cazuri, când sbiera pe stradă după credincioși gr. cat. cari colectau pentru biserică, și îi trimetea la „Papa dela Roma”, să colecteze.

Dar nu pot să înșir aici toate persecuțiile câte trebuie să le suferim — dela acești insuflași cu Duhul păr. mitropolit Bălan din Sibiu. Se miră și oamenii noștri și zic că pe vremea unurilor nu era așa!

„Acestea sunt roadele cursurilor I. Preasfințitului dela Sibiu și bun e Domnul, dar de se vor mai ținea prelegeri tot de cari s'au mai ținut, și se vor instrua astfel preoții despre iubirea deapropelui, atunci și mai mari lucruri decât acestea vom vedea, încât vom fi de minunea lumii”. —

Supunem aceste șire aprecierii On. *minister al cultelor*, de unde se subvenționează aceste cursuri, rugându-l să supravegheze puțin opera de *impăciuire confesională*, care se face acolo.

O iluzie mai puțin este noua broșură a d-lui N. Iorga: „In Ardealul anului Incoronării 1923”, care cuprinde, pe lângă un fals în titlu, câteva din ieșirile violente ale d-sale, bine cunoscute publicului ardelean din cuvântările și articolele, publicate mai în vară în unele ziare din capitală.

Credeam că ele vor rămânea uitate în colecțiile acelor ziare. Dar iată că d-Sa le scoate din nou la lumină. Un fost admirator al d-lui N. Iorga cetindu-i broșurica a zis: „Dacă d-sa n'a intrat la nemurire cu alte lu-

erări, cu aceasta va intra de bună seamă!” Iar un alt propagandist român, întors din străinătate de curând, spunea, tot în legătură cu această broșură și cu alte publicații pripite ale d-sale, că el nu cuteza să folosească nici o dată scrierile științifice ale d-lui N. Iorga înainte de a le verifica, mai ales când trebuia să documenteze ceva temeinic străinilor deprinși cu muncă sistematică și conștiincioasă, nu cu publicații făcute alandala ca ale d-sale.

E trist să fim nevoiți a ne spulbera, rând pe rând, toate iluziile ce ne-am format atâta vreme despre marele nostru savant, — dar nu putem altfel. (clam).

Pentru ziarul „Viitorul”.

— Chestia mandatului de senator al păr. Dăianu. —

În numărul său 4443 (din 1 Ianuarie), oficiosul guvernului, „Viitorul” din București, publică sub titlul „Amestecul bisericii în luptele de partid” următoarele:

„Ziarul „Indreptarea”, oficiosul partidului poporului, publică o știre de o gravitate excepțională: păr. Dăianu, ales senator în Alba-Iulia, este oprit de-a-și îndeplini mandatul printr'un ordin al episcopiei unițe dela Blaj.

„Invoirea aceasta, pe care obișnuiește să o ceară dela autoritățile bisericești orice preot candidat, a fost până azi acordată tuturor (!) slujitorilor altarului și îndeosebi celor cari servesc altarul politic al partidului național, dar este refuzată părintelui Dăianu, care aparține unui alt partid.

„Cazul întâmplat la episcopia dela Blaj face dovada netăgăuită, că o anumită biserică din Ardeal se amestecă în luptele politice din țară. De altminteri, nu ne puteam aștepta la altceva dela acei „servitori ai lui Dumnezeu”, cari cu ocazia încoronării n'au voit să fie servitori credincioși ai Patriei”.

Foarte bine a răspuns la aceste ieșiri puțin onorabile — și cari sunt în flagrantă contradicție cu declarațiile, făcute mai înainte,

la Senat, din partea ministrului Constantinescu —, ziarul „Patria” dela Cluj, insistând asupra motivelor cari au determinat Blajul să-l refuze pe păr. Dăianu, și arătând că au mai fost și alții, cari au fost opriți dela candidare. Afară de cazul păr. Ștefan Roșianu din partidul național, la care se provoacă „Patria”, ținem să mai amintim cazul *redactorului acestui organ*, aderent al aceluiași partid, care de asemenea a fost refuzat, precum și cazul păr. protopop *Ier. Dănilă* dela Cătina, care a obținut invoirea, deși era notoriu, că vrea să candideze cu programul partidului liberal.

Invoirea de a candida s'a dat deci numai aceluia, a căror situație permitea acceptarea și exercitarea unui mandat de parlamentar și este absolut fals, că s'ar fi dat tuturor aderentilor partidului național și numai acestora.

Dar suntem în situația să putem arăta și motivele, pentru cari păr. Dăianu parohul și protopopul Clujului, a trebuit să fie refuzat. Le luăm chiar din scrisoarea ce i-s'a adresat în cauză și suntem siguri, că oricine le va citi, va rămânea cu impresia, că toată discuția pornită în jurul acestei chestiuni nu este decât o înscenare din cele mai detestabile.

Iată aceste motive:

a) Parohia unită a Clujului numără peste 23,000 credincioși și pentru grija sufletească a acestora nu are pe lângă păr. paroh Dăianu, decât un singur preot-capelan.

b) Afară de agendele parohiale, cari singure întrec cu mult puterile alor 2 persoane — de aceea se și lucrează pentru a se mai înființa 2 posturi nouă de preot —, păr. Dăianu mai este și protopopul alor 37(!) parohii, a căror bună îngrijire ar ajunge unui om, care să nu aibă nici o altă ocupație.

c) Slujbele acestea nu pot fi provăzute prin substituit. Dar chiar admițând aceasta, păr. Dăianu nu a ținut să arate cum și prin cine crede că poate fi substituit în aceste oficii.

Acestea sunt motivele, pentru cari păr. Dăianu nu va putea să facă pe senatorul de Alba-Iulia, rămânând în aceeași vreme și parohul-protopop al Clujului. Insuși d. deputat P. Gârboviceanu, care făcuse la Camera o în-

□ □ Foiața „Unirii”. □ □

Bucuria Ocolişenilor.

— Scrisoarea Preasfințitului IULIU al Gherlei către credincioșii săi din Ocoliş. —

„Dar vouă și pace dela Dumnezeu Tatăl nostru și dela Domnul Isus Hristos”.

„Bine este cuvântat Dumnezeu și Tatăl Domnului nostru Isus Hristos, Părintele milelor și Dumnezeu al toată mângăierea, cela ce ne mângăie pe noi în tot necazul nostru, oa să putem și noi mângăia pe cei ce sunt întru tot năcazul, prin mângăierea cu carea ne mângăiem noi dela Dumnezeu”.

Mângăiere cu adevărat mare cuprinde azi sufletul meu de slugă al Domnului și de părinte al vostru, când văd potolite cu desăvârșire valurile frământărilor chinuitoare din sinul vostru și statornicită liniștea și pace în inimile voastre.

Biserica întreagă, carea împreună cu noi a pățimit îngrijorarea pentru sufletele voastre, va preamări, cu un suflet, pe Părintele a toată mângăierea, care ne-a hărăzit nouă aleasa bucurie pentru Nașterea Domnului, de a vedea Ocolişul întreg, cu sufletul renăscut întru Domnul, eșind învingător din valurile încercării.

Liniștea dumnezeiască s'a pogorît în sufletul fiește căruia dintre voi. Pe pământul O-

colişului este pace, pentru că Ocolişenii au dat mărire lui Dumnezeu. Ați preamărit pe Dumnezeu, preaiubiți fiii, când, întăriți de darul Lui preasfânt, a-ți învins toate valurile încercărilor potrivnice.

Cu cât a fost încercarea mai mare, cu atât a fost mai puternic ajutorul lui Dumnezeu.

Sufletele voastre ale tuturor azi sunt împăcate. Cenușa scumpă a părinților voștrii zace liniștită în mormintele din preajma bisericii lor, căci credința lăsată vouă, de cea mai scumpă moștenire, n'a fost atinsă în sufletele voastre.

Din grea ispită a-ți eșit învingători. Dați lauda lui Dumnezeu.

În ziua Nașterii Domnului, cu darul lui preasfânt renăscut în suflete, cântați cântare nouă Domnului veacurilor și Împăratului păcii, împăciuitoare sufletelor voastre, trecute cu bine peste ispita fără milă.

Darul Domnului v'a luminat mințile și v'a încălzit inimile. Pasul vostru azi stă pe cărare călcată de părinții voștrii, liniștea s'a reînțors în tot sufletul și în Ocolişul grijelor noastre, este pace. — Pacea lui Dumnezeu.

Această pace, preaiubiții mei credincioși, trebuie păzită cu toată sfințenia. Ispitele și în viitor vor fi multe, — și grele și felurite.

Priveghiați! — Cu sufletul treaz urmați cărarea binelui, arătând credința sufletului prin fapte vrednice de adevărați creștini, Sătușorul vostru și în trecut, cu nume bun, a fost pildă

ținutului întreg. Așa v'am aflat în toamna anului 1921.

După valul dureros al încercării, prin care ați trecut, eșind oțeliți cu sufletul biruitor de ispite și de patimi, luminați mai departe cu pilda vieții voastre, cu credința nebiruită, de care sunteți pătrunși. „Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzând faptele voastre cele bune să preamărească pe Tatăl vostru cel din Ceruri”.

Numele sătulețului vostru a intrat în istoria bisericii noastre. Dela voi s'a început luptă potrivnică și n'a reușit. V'ați făcut pilda statorniciei în credință, în mijlocul tuturor ispitelor.

Fiți vrednici pururea de acest nume bun, care vi-se naște la Nașterea Domnului Isus. Nu dați crezare nimănui care într'o formă sau alta ar încerca din nou să abată sufletele voastre dela cărarea părinților voștrii. Fiți liniștiți, că precum au lucrat părinții voștrii cu această credință în suflete, pentru izbăvirea acestui neam, din care suntem fericiți a face parte și pentru întregirea lui fericită, așa, cu aceeași credință strămoșească, ne vom putea lua întreaga noastră parte de muncă bogată și de jertfă sfântă, pentru înaintarea și fericirea acestui neam și pentru întărirea țării atât de scumpă sufletului nostru.

Numai cât puterile tuturor fiilor neamului trebuie să lucreze împreună, în bună înțelegere, pentru a putea ajunge la ținta dorită. Cine lucrează pentru bunăînțelegere lucrează pentru binele țării.

trebare în cauză, a spus, că dacă stau lucrurile așa, Blajul a lucrat foarte corect.

Să sperăm deci că ele vor fi destule și pentru „Viitorul“.

Roadele milei creștine.

— Alte contribuții pentru orfelinatul din Obreja. —

Afară de donațiunile încrestate la timpul său în aceste coloane, s'au mai făcut în cursul anului 1922 următoarele contribuții mai însemnate:

Iacob Domșa, Zlatna	560	Lei
Banca Națională București	20,000	„
Soc. „Armonia“, St. Louis (America)	7200	„
Banca „Patria“, Blaj	1690	„
Sabina Pop, Aiud (colectă)	440	„
Ioan Dobrea Voșlab	5000	„
Soc. „Reșița“, Timișoara	2000	„
Ep. Valeriu Tr. Frențiu, Orade	520	„
Maria Cornea, Făgăraș	200	„
Profesorii liceului de băieți, Blaj	1805	„
Ioan Crișan, Balda	333	„
Maria Pop, Aiud	250	„
Parohia „sf. George“, Canton (Am.)	38,750	„
Dr. Ionel Pop — Blaj	668	„
Petru Cherebețiu, Cluj	600	„
Petru Suci, Mănărade	200	„
Nepoții văd. Ordace (în loc de cunună)	600	„

Pentru toate acestea și altele mai mărunte, pe cari nu le putem încresta din lipsă de spațiu, direcțiunea orfelinatului mulțumește din inimă tuturor cari și-au adus aminte de Casa orfanilor noștri. Ea adăpostește 160 de orfani și dacă ne gândim, că întreținerea unui orfan costă cel puțin 2000 de Lei pe an, iar „Societatea pentru ocrotirea orfanilor de război“ n'a venit în anul trecut decât cu 85,000 Lei în ajutorul lor, va înțelege oricine, cât de binevenite sunt ofrandele de această natură.

Orfanii se roagă zilnic pentru toți binefăcătorii lor și astfel e sigur, că Dumnezeu va răsplăti însuși tuturor cari își aduc aminte de dânsii.

Tot cela ce samănă neliniște și desbinare este vrășmaș al binelui bineprinceput al neamului.

Pentru aceea v'am spus și vă spun iarăși: ceice s'au folosit de trecătoarea voastră întristare pentru a vă turbura în ceea ce aveți mai scump în sufletele voastre și pentru a vă neliniști pe voi, au păcătuit amar împotriva neamului. Deie bunul Dumnezeu, ca la lumina păcii dumnezeiești din Ocoliş, să ne luminăm în ziua luminată a Nașterii Domnului cu toții, pentru a cuprinde în adâncul sufletului, cât este de lipsă și de prețioasă, pentru neam și pentru țară, liniștea și bunăînțelegerea tuturor fiilor acestui neam și cât de nerodnică și stricăcioasă și mai ales cât de zadarnică este orice încercare, ca prin învrăjbirea sufletelor să se folosească neamului.

Frământarea între frați este chinuitoare și zadarnică. Este risipa puterilor scumpe sufletești, cari îndreptate spre o pașnică împreună lucrare, ar putea vindeca multe răni dure-roase din cari sângerează sufletul chinuit al neamului.

Nu este în neliniște Dumnezeu. Și unde nu este Dumnezeu nu este binecuvântare, nu este fericire. Apostolii învrăjbirei să nu mai aibă intrare la voi. Astfel veți bineplăcea lui Dumnezeu și veți folosi neamului nostru, care mai pe sus de toate are lipsă de liniște și de pace, pentru a putea căuta de buna chivernișire a scumpei moșii, carea ne-a hărăzit-o bunul Dumnezeu.

Revistă bisericească.

Cu toate protestele bine sprijinite ale deputatului sas Hans Otto Roth, și cu toată solidarizarea dlui N. Iorga, parlamentul a votat de curând legea fiscală a dlui Vintilă Brătianu, prin care *autoritățile bisericești sunt oprite de-a mai impune dări asupra propriilor credincioși*. Legea intră în vigoare cu 1 Aprilie 1923. — Din partea bisericii noastre nu a luat nimeni cuvântul, deși n'am putea spune că n'avem pe nime în Camera deputaților. A cui o fi vina?

Din Petrograd se anunță, că arhiepiscopul Cioplak, prelatul Bulkiewicz și alți *preoți catolici au fost deferiți tribunalelor revoluționare*, fiind învinuiți de nesupunere la ordinele autorităților sovietice. Actul de acuzare este pe cale de a fi întocmit. Pedepse foarte grave și chiar pedeapsă de moarte amenință pe cei acuzați.

Din cea mai nouă listă de contribuții pentru *infometajii Ruși*, reținem după „L'Osservatore Romano“ (numărul din 5 Ianuarie) următoarele sume mai importante: arhidieceza din Bordeaux 46,160 Lire; vicariatul apostolic din Natal (Africa), pentru a doua oră, 14,800 Lire; dieceza de Gent (Belgia) 212,850 Lire; diecezele de Monterey și Los Angeles (America) 288,550 Lire și pâr. Ferdinand Diotallevi O. F. M. dela Custodia din Terra Santa 20,000 Lire.

Dela 18—25 Ianuarie se va ținea, după cum am mai scris odată, din partea întregii lumi creștine o *octavă de rugăciuni* pentru „unirea sfintelor lui Dumnezeu biserici“. Afară de catolici se vor ruga în aceste zile și anglicanii, din mijlocul cărora a pornit mișcarea și ortodocșii, cari de asemenea au aderat. Papa Benedict al XV-lea a dat indulgență plenară tuturor cari vor face această octavă. — Și noi, par'că am trăi în Patagonia, nu știm nimica!

Noul an a adus o însemnată mișcare în corpul diplomatic al Vaticanului. Astfel

Statornicită viața voastră în bine și în pace, toate valurile răului, ori de unde ar veni și în ori ce chip ne-ar ajunge, se vor zdrobi neputincioase de sufletul nostru sănătos plin de credință viie.

„Drept aceea, iubiții mei frați, fiți tari, neclățiți, sporind întru lucrul Domnului pururea, știind că și osteneala voastră nu este deșartă întru Domnul“. Și pentru ca această străduință și osteneală a voastră spre bine, să fie bine îndrumată și pasul vostru pururea povățuit spre lumină, v'am rânduit vouă păstor și părinte spre îndestulirea voastră a tuturor.

Când glasul clopotului, care pentru pomnirea zilei acesteia mărește din părinți în prunci, se va așeza în biserica voastră, — va străbate dealurile și văile Ocolişului, împreună sufletele voastre cu rugăciunea sufletului meu de părinte mângăiat, cu care „mulțumesc Dumnezeului meu pururea pentru voi, pentru darul lui Dumnezeu ce s'a dat vouă întru Isus Hristos“.

Mărire în ceruri lui Dumnezeu și pe pământ pace. Azi cu adevărat Hristos se renaște în sufletele voastre împăcate.

„Deci Fraților bucurați-vă. Fiți desăvârșiți, pace să aveți; și Dumnezeul dragostei și al păcii va fi cu voi“. „Darul Domnului nostru Isus Hristos cu voi“.

„Dragostea mea cu voi cu toți întru Hristos Isus. Amin“.

Mgr. Nicotra, nunțul din Bruxelles, a trecut la Lisabona, mergând în locul lui Mgr. Dolci; Mgr. Fumasoni Biondi merge ca delegat apostolic la New-York; Mgr. Marchetti, nunțul din Viena, trece ca secretar la Propaganda; iar Mgr. Vasallo e numit nunțiu la München, în locul lui Mgr. Pacelli, care a trecut la Berlin.

Cu prilejul unei audiențe a patriciilor romani la sf. Părinte, de anul nou, acesta a insistat asupra datorinței morale ce incumbă tuturor persoanelor cu înalte situații sociale, de-a conlucra la *restaurarea societății în spiritul lui Hristos*.

Intre preocupările de frunte ale Papei Piu al XI-lea este și *recrutarea generații viitoare de preoți*. Se vede aceasta, într'un chip foarte eclatant, din laudele extraordinare cuprinse într'o scrisoare a Card. Gasparri către părezuit Delbrel, șeful unei mișcări pornite în acest scop în Franța.

Săptămâna politică.

Până la 22 Ianuarie suntem în *vacanța de Crăciun a parlamentului*. S'au potolit deci, cel puțin la suprafață, și frecările dintre partide, dar probabil numai pentruca după redeschiderea parlamentului să reînceapă cu nouă putere.

— Se vede aceasta și din *Imprejurarea*, că prezidiul Camerei a invitat pe *deputații opoziționali cari n'au participat până acum la ședințe*, ca în termen preclusiv să se declare dacă înțeleg să exerciteze mandatul primit, punându-le în vedere, că la caz contrar va declara circumscripțiile lor de vacante. Pe tema aceasta ne putem deci aștepta la o nouă agravare a situației politice interne. Dar nu-i eschis nici contrarul, ca adevărat pe urma acestui ultim opoziția să reîntre în parlament, continuând lupta acolo.

— Aceasta cu deosebire ținând seamă de situația externă din ce în ce mai turbure. Astfel *Conferența dela Lausanne n'a ajuns nici până azi la un rezultat pozitiv*, cu toate că aliații ar fi în acest punct de acord. Nu se învoesc însă Turcii, cari se pare că vreau cu tot prețul să câștige și restul prin arme.

— Mult mai gravă este însă *chestiunea de acordului dela Paris între Franța și Anglia*, pe tema reparațiilor Germaniei. Aici Franța sprijinită de Italia și de Belgia s'a despărțit, se pare, definitiv de Anglia, care la rândul său este de acord cu Statele Unite ale Americii. Urmarea e, că Franța a și procedat la luarea măsurilor militare și ultimele telegrame anunță, că armata franceză a și început ocuparea regiunii Ruhr. Echilibrul european a început deci de nou să se clatine.

— Simultan par a se fi tulburat și *vecinii de dincolo de Tisa*. Atât la Orade, cât și pela Arad s'au întâmplat mici ciocniri de graniță, cari însă ușor se pot preface, într'o atmosferă încărcată ca cea de acum, în răfuele de un calibru mai mare.

— La rândul său *Grecia zdrobită încă nu stă pe pace*. Pierderea Traciei o doare, și telegramele spun că și formează o nouă armată pentru a lua Adrianopolul de nou cu puterea.

Citiți și răspândiți:

□ „UNIREA!“ □

Știri mărunte.

Aniversarea căsătoriei Suveranilor noștri. Miercuria trecută în 10 Ianuarie s'au împlinit 30 ani dela căsătoria Suveranilor noștri iubiți. Impreună cu țara întregă le urăm și noi din acest prilej încă mulți, mulți ani cu sănătate deplină spre binele și fericirea mândrei noastre țări întregite.

Personale. P. V. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. *George Manoila* de paroh la Sănmărtinul de câmpie.

— P. V. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. *Paul Salvan* de adm. protopopesc al protopopiatului Sănmărgbita. Tot la Gherla au fost hirotoniți în 24 Decembrie 1922 următorii: *Ioan Varna* profesor de religione la Dej, *Iuliu Șurani* profesor de religione la Vișeu de sus și *Anchidim Bob*.

— Dl. *Dr. Zaharia Boila*, avocat în Cluj, a fost numit cu începerea noului an avocat arhidiecezan în locul vacant. — Cunoscând preocupările culturale ale dlui Boila, îl salutăm cu drag în mijlocul nostru.

Iubiteful dlui Iuliu Maniu. În ziua de 8 Ianuarie, d. Iuliu Maniu, președintele partidului național, a împlinit vârsta de 50 ani. Din prilejul acesta, în frunte cu principalele organe de partid («Patria» și «Gazeta Transilvaniei»), aproape întreagă presa română a plecat steagul, în fața acestui fruntaș între actualii bărbații de stat ai României. Dl. Maniu este incontestabil o mândrie a Ardealului și o mare nădejde a țării întregi. De aceea sperăm, că nime nu ne va lua în nume de rău, dacă la omagiile și urările frumoase ce i-s'au adus, adaugem și urările sincere ale Blajului, din mijlocul căruia a pornit și care nu va uita nici odată pe reprezentantul tipic al luptelor și nădejdelor sale naționale de sub era maghiară. — Dumnezeu să ni-l țină la mulți ani!

Locale. Măine, sârbătoarea Tăierii împrejur și a sf. Vasile cel mare, va predica în catedrală tot I. Preasfințitul mitropolit Vasile, iar Vineri, Botezul Domnului, se va face din partea aceluiasi obișnuita sfințire solemnă a apei la podul Târnavei.

— Cooperativa Blajului «Ajutorul» și-a început activitatea, cu ziua de 1 Ianuarie c. Intimpinând pretutindeni cea mai mare bunăvoință, sperăm, că se va întări foarte curând, ajungând un adevărat centru de indemn și îndrumare pentru mișcarea cooperativistă. Pentru desfacerea mărfurilor s'a fixat deocamdată orele 14—17 din fiecare Sâmbătă. Localul provizor al cooperativei este în curtea liceului, la dreapta, în sala de lângă școala de aplicație.

— Intre atracțiile revelionului ce se va ține azi, începând cu orele 21, în sala de gimnastică a liceului, este și frumoasa piesă teatrală «O scrisoare pierdută» de Caragiale, jucată în cea mai mare parte de tinerii profesori ai școlilor noastre.

Donațiuni culturale. În mijlocul preocupărilor politice deosebit de puternice și în aceeași vreme destul de sterile, se ridică, drept o oază senină și binefăcătoare, câteva donațiuni culturale, cari sunt o dovadă că preocupările de această natură nu pot fi stinse de vârtejul patimelor politice. D. C. *Vasiliu* proprietar în Ploiești a donat pentru un cămin studentesc în capitala 12 milioane, d. *Vasile Popa* din Timișoara pentru trebuințele tinerimei universitare din Cluj un milion, iar d. *Tudorache Popescu* din Corabia a făcut pentru înființarea unui liceu în orașul său o donațiune de circa trei milioane. — Dumnezeu să ni-l trăiască pe toți și să trezească în sinul neamului nostru cât mai mulți și mai mari mecenai ai mișcărilor culturale.

Sindicatul presei române din Ardeal va ține în zilele de 19—20 Ianuarie c. adunarea sa generală la Cluj în sala de ședință a «Băncii Agrare», cu următorul program: 1. Deschiderea adunării. 2. Raportul comitetului central către adunare. 3. Raportul casierului asupra gestiunii financiare a anului 1922. 4. Raportul cenzorilor. 5. Modificarea articolelor 12, 15, 17 și 25. 6. Eventuale propuneri. 7. Alegerea noului comitet.

† **Pâr. Nechita Sula**, paroh în Nețiu (eparhia Gherlei), s'a stins la 22 Decembrie 1922, în anul 66 al etății și 42 al preoției sale cinștite. — Odihnească în pace!

Bibliografie.

Au apărut:

I. L. Caragiale, Opere complete. Teatru vol. I. Ediția IV (Cartea Românească). București 1922. Prețul 20 Lei.

Dr. Ioan Marianescu, Creștini rătăciți (Biblioteca «Să fie lumină» Nr. 9—10). Lugoj 1922. Prețul ?

O nouă și bună broșură a harnicei noastre edituri din Lugoj. Ni-se arată în ea rătăcirile mai însemnate, cari stau pe temelul principiilor protestante, insistându-se cu deosebire asupra rătăcirii adventiste și pocăite. O recomandăm cu căldură: este o minunată armă în lupta noastră contra acestei primejdioase mișcări.

Vasile Pop, Ce pătește omul bun. Istoriisiri glumețe. Editura «Cartea Românească». București 1922. Prețul 13.50 Lei.

Calendarul «Presa Bună» pe anul 1923. Iași 1922. Prețul 8 Lei.

Cu bogate informații din viața catolicismului de pretutindeni, cu bune articole de orientare și cu frumoase schițe și poezii de cuprins religios, calendarul acesta va fi răsfoit cu drag din partea tuturor cari îl cunosc. Alături de icoanele Papei și a Nunțului, ni-se dau în el și chipurile tuturor episcopilor din România.

Guy de Maupassant — M. Sadoveanu, Povestiri alese. Ediția III. (Cartea Românească). București 1922. Prețul Lei 24.

Ludovic Leist, Le français parlé (Franceză uzuală). (Ed. III «Cartea Rom.»). București 1922. Prețul Lei 30.

O foarte bună culegere de conversațiuni francezo-române însoțite de note explicative pentru cei cari vor să se perfecționeze în limba franceză.

Ludwig Leist, Deutsches Lesebuch für die Privat-Elementar schulen Rumäniens. Ed. «Cartea Rom.» București 1922. Prețul Lei 27.

«Viața». An. IX. Nr. 1 (Ianuarie). Revistă populară catolică. Hălăucești. Abonamentul 25 Lei pe an.

«Culisele», An. I. Nr. 3—4 (7 Ianuarie). Revistă bilunară ilustrată de teatru, muzică, artă. Cluj (Piața Unirii). Pe an 120 Lei.

«Aurora». An. I Nr. 1. «Revistă literară, artistică, teatrală, socială. Director: G. Bacaloglu, Oradea-mare (str. Francisc Deac 2). Prețul 5 Lei.

După «Culisele» dlui Paukerov dela Cluj, «Aurora» este a doua revistă ardeleană pusă în serviciul artelor, care se tipărește paralel în limba română și maghiară. În «Aurora» prevalează chiar elementul maghiar. E vorba să se promoveze pe această cale o apropiere a Maghiarilor de elementul român susținător de stat. — Se va vedea cu ce rezultat.

«Dumineca Ortodoxă», An. V. Nr. 19—20 (8—15 Ianuarie). București. Abonamentul 20 Lei pe an.

«Buletinul Agriculturii», Vol. IV. Nr. 10—12 (Oct.—Decembrie). București (Strada Sărandar 9—11). Prețul Lei 30. pe an 120 Lei.

Apare pe cheltuiala ministerului de agricultură și domenii, în formă de carte cu sute de pagini. Cuprinde legi, regulamente, decrete, decisiuni, studii, comunicări, dări de seamă, statistică, informații, recenzii și bibliografii — toate referitoare la agricultură.

«Revista Teologică», An. XII Nr. 12 (Decembrie). Sibiu. Apare lunar. Abonamentul pe an 50 Lei.

Telefonul «Unirii».

D. **Cetatea de baltă.** Ne bucurăm din inimă de sentimentele DV. de alipire și loialitate față de biserica Romei, dar nu putem publica scrisoarea ce ne-ați trimis, fiindcă s'ar putea crede că restul credincioșilor noștri n'ar avea și ei ca toți aceleași sentimente. Și nu e bine să dăm noi dușmanilor acestei biserici nici cel mai mic cuvânt de-a ne putea lovi cu armele proprii.

P. **Cluj.** Nar trebui să Vă indignați de cele petrecute la Alba-Iulia, și celce are acum interesul de-a scoate la iveală atari nepotriviri, ar trebui să nu uite un singur moment, că cel dintău preot unit, care s'a angajat pe față la lupta de cotesire contra unui candidat de alt partid, dar care făcea parte din clerul aceleiași biserici, a fost chiar dănsul. Și întrucât și-ar fi uitat acest amănunt, poate nu va strica să-i amintim, de alegerile aversecane din circumscripția Teaca, anul Domnului 1920, luna lui Iunie. Sperăm, că memoria nu l-a părăsit, dar, la nevoie, redactorul acestui organ, a putea să-i aducă aminte lucruri foarte interesante din acest punct de vedere.

C. **Porumbacul de sus.** Mulțumim pentru informațiile deosebit de prețioase și Vă rugăm să ni-le dați și pe viitor cât mai bogate și mai amănunțite. Cât privește părerile referitoare la politică, nu suntem prea departe deolaltă, așa cât stând de vorbă împreună, neapărat am cădea de acord.

Un preot unit. Nu avem foaia de care ne scrieți. Vă rugăm deci, să ne trimiteți numărul cu pricina.

Văpsitorie și curățire chimică.

Văpsitorie de

VULPI și BLĂNURI la:

„Kristály“,

CLUJ.

Expediția prin poștă. — Ambalajul gratuit. În Blaj e reprezentat prin comerciantul

Traian Novac.

Lloyd 575—32—50

Stropitoare de vii și părți constructoare de metoda

„Austriac și Wermoral“.

se găseac la

FRAȚII PAULINI

Fabrică de articole de aramă în AIUD.

Se primește: Inzestrarea, aranjarea și repararea fabricelor de spirt și de chimicale.

Fabricăm Cazane de fier rachiu

căldări de spălat, văpsit

și de tăbăcărie

În condițiunile cele mai favorabile.

(16) 19—52

„Unirea“

nu-i iertat să lipsească de pe masa nimănu.

Abonamente se pot face oricând!

SECRETUL FRUMUȘETII

Dacă doriți să fiți tânără, frumoasă și admirată întrebuințați numai CREMA PUDRA, SAPUNUL ADELINA, iar persoanele cari nu pot suferi cremele, să întrebuințeze FAINA DE MIGDALE VOREL cunoscutul preparat de toaletă. — Le găsiți la drog, farm. și magazine de galanterii. Contra mandat postal de Lei 57 se trimite întreg asortimentul. — Dep. FARMACIA VOREL PIATRA-N.

(36) 3—13.